

6. KLASS EESTI KEEL

ÕPPEAINE KIRJELDUS

II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstilooming ning keeleteadlikkus. Siingi on eesti keele õpetamise keskmes (tervik)tekstid ja katkendid või tekstikorpused ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid.

Suhtlemisõpetusega kujundatakse oskust kasutada multimodaalses suhtluses eri kanaleid ja keskkondi (sh netikeskkonda), oskust arvestada suhtlemisel eesmärki, partnerit ja olukorda, oskust vahendada teavet, väljendada oma arvamusi ja hinnanguid. Tähelepanu pööratakse ka netiturvalisusele. Suhtlusoskuse arendamisel tehakse informatiivseid esitlusi (nt raamatututvustusi) nii individuaalselt kui ka koostöös.

Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste. Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitus lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.

Tekstilooming õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada. Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni. Tekstilooming on põhirõhk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamise ja viimistlemiseni.

Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana.

Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomingusse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

HINDAMINE

Eesti keele õppimisel II kooliastmes hinnatakse õpilase

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust,
- 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist,
- 3) tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist,
- 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehooldete põhimõtete rakendamist ning keelevalikute teadvustamist.

Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja.

Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Kasutatakse numbrilist hindamist. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne kujuneb õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Teema: Suuline ja kirjalik suhtlus

Teema olulisus: läbiv teema põhikooli eesti keele ainekavas

Õpitulemused:

1. Esitab kuuldu ja loetu kohta kriitilisi küsimusi, avaldab arvamust, sõnastab järelduse;
2. osaleb klassi- ja rühmavestluses, lahendab paaris- ja rühmatööna probleemülesande;
3. põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslase põhjendatud seisukohta;
4. kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh kirjakeelt õpitu piires nii kõnes kui kirjas.

Õppesisu:

1. Tekstide kriitiline kuulamine, faktide leidmine ja kontrollimine, kuuldule hinnangu andmine. Kriitiliste küsimuste esitamine vahetus suhtluses.
2. Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal, klassivestlus, diskussioon, kõnejärje hoidmine ja üleandmine, kaaslase kuulamine, täiendamine ja täpsustamine. Kaaslasele positiivse tagasiside andmine.
3. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhiliste normingute järgimine, mõtete sobiv sõnastamine. Sobiv suhtlusstiil, viisakusväljendid, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine.

	4. Viisakas ja ohutu suhtlemine virtuaalkeskonnas.
Põhimõisted: .	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Õppevara:	

Teema: 2. Teksti vastuvõtt

Teema olulisus: läbiv teema põhikooli eesti keele ainekavas

Õpitulemused:

1. Nimetab põhilisi Eesti meediakanaleid, eristab rahvusringhäälingu ja kommertskanalite eesmärgi;
2. eristab meediatekstide liike, selgitab nende kasutamise võimalusi, analüüsib õpitud meediatekstide ülesehitust;
3. leiab tekstist argumenti ülesehituse osad;
4. teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, märkab kujundlikkust mõjutusvahendina;
5. võrdleb meediatekste, esitab kriitilisi küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte.

Õppesisu:

1. Arutlevate meediatekstide ülesehituse analüüs. Lõigu, teksti eesmärk, varjatud eesmärk, argumenti osad. Mõjutusvõtete ja hinnanguliste keelendite leidmine.
2. Meediakanalid ja -väljaanded Eestis, rahvusringhääling ja kommertskanalid.
3. Raadio- ja telesaadete eripära ja liigid, saadete eesmärgistatud kuulamine ja vaatamine. Kuuldu konspekterimine, võrdlemine, kokkuvõtte tegemine.
4. Trüki- ja veebiajakirjandus, ajalehežanrid (uudis, arvamislugu, intervjuu, olemislugu) , nende eesmärgid ja ülesehitus. Pilt meediatekstides (foto, karikatuur), pildiallkiri.

	5. Reklaam, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
Põhimõisted:	
Praktilised tööd:	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Hindamine:	
Õppevara:	

Teema: 3. Tekstiloome

Teema olulisus: läbiv teema põhikooli eesti keele ainekavas

Õpitulemused:

1. Leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet, valmistub kirjutamiseks ja esinemiseks, täiendab tagasiside põhjal oma teksti;
2. kirjutab alusteksti põhjal, täiendab alusteksti enda mõtetega;
3. kirjutab kirjandi, milles kasutab kirjeldamist ja jutustamist, koostab argumentatsiooni;
4. avaldab viisakalt arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui kirjalikult;

Õppesisu:

1. Kirjutamise etapid, lisateabe otsimine. Alusteksti kasutamine enda tekstis, refereerimine. Alustekstile enda mõtete lisamine, autori ja enda mõtete kõrvutamine, vastandamine.
2. Kirjandi ülesehitus, teemaarenduse lõigud ehk argumendid, kokkuvõte.
3. Lõigu ülesehitus: väide, selgitus, näide, järeldus.
4. Tabav pealkiri, oma sõnastuse ja lausestuse toimetamine, õigekirjakorrektori kasutamine,

<ol style="list-style-type: none"> 5. kirjutab eesmärgipäraselt multimodaalseid tekste ja ajakirjandusžanre. 6. vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui arvutis; 7. kasutab tekste toimetades ja tagasisidestades sobivaid keele- ja tekstimõisteid. 	<p>oma vigade leidmine ja parandamine.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Teksti vormistamine arvutil: reavahe, joondus, lõiguvahe, pealkirjastamine. 6. Multimodaalse teksti loomine; pildi, video ja graafilise materjali kasutamine. Teksti kujundamine erinevates rakendustes. 7. Ajakirjandustekstide kirjutamine: reklaam, uudis, arvamyslugu, intervjuu.
Põhimõisted: .	
Praktilised tööd: Klassi ajalehe loomine.	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Hindamine:	
Õppevara:	

Teema: 4. Keeleteadlikkus

Teema olulisus: läbiv teema põhikooli eesti keele ainekavas

Õpitulemused:

1. Nimetab Eesti suuremaid murdealasid;
2. kasutab veebi- ja pabersõnaraamatuid sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks;
3. kasutab tekstis üldtuntud lühendeid;

Õppesisu:

1. Eesti murded, murdekaart, murdekeele näited, murdesõnastiku kasutamine.
2. Õigekirja kontrollimine nii paber- kui

<ol style="list-style-type: none"> 4. eristab kirjakeelt ja argikeelt, teeb sobiva sõnavaliku vastavalt kontekstile; 5. moodustab ja kirjavahemärgistab liitlauseid enda tekstis; 6. rakendab vajalikke keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsis ja hinnates. 	<ol style="list-style-type: none"> veebisõnaraamatust, märkide lugemine. 3. Veaohtlikud liited -lik ja -likkus. 4. Üldkasutatavad lühendid, lühendite õigekiri ja lugemine. 5. Kirjakeel ja argikeel, ka släng, sõnade stiiliväärtus, märgendid sõnastikes. Sobiva sõnavaliku tegemine vastavalt kontekstile, oma- või võõrsõna, harvad või vanamoelised sõnad. 6. Grammatiline ühildumine käändes ja arvus. 7. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine, omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (ne- ja line-liitelised omadussõnad). 8. Arvsõnade õigekiri, Rooma numbrite kirjutamine, põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi, arvsõnade käänamine. Arvsõnade lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. 9. Sõnastike kasutamine käändevormide kontrollimiseks. 10. Liitlause. Lihtlause sidumine liitlauseks. Rindlause ja osalused. Sidesõnata ja sidesõnaga rindlause. Rinnastavad sandid. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Alistavad sandid. Põimlause kirjavahemärgistamine.
<p>Põhimõisted:</p>	
<p>Praktilised tööd:</p>	

Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Hindamine:	
Õppevara:	